

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۶۰

برق

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۶۰، «برق» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «برق» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «برق» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۶۰
ریشه	برق
تعداد تکرار	۱۰
تعداد مشتقات	۷
تعداد ریشه مرتبط	۸۲

فهرست مشتقات

۱. اِسْتَبْرَقٌ (۱)	۳. اَلْبَرْقُ (۲)	۴. اَلْبَرْقُ (۱)	۶. بَرْقٌ (۱)
۲. اِسْتَبْرَقٌ (۲)		۵. بَرْقٌ (۱)	۷. بَرْقِهِ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اذن (۱)	۱۷. بین (۱)	۳۴. خلل (۱)	۵۱. شرب (۱)	۶۸. قوم (۲)
۲. ارض (۱)	۱۸. تحت (۱)	۳۵. خوف (۲)	۵۲. شیء (۴)	۶۹. کفر (۱)
۳. ارك (۱)	۱۹. ثقل (۱)	۳۶. دنو (۱)	۵۳. صبع (۱)	۷۰. کلل (۲)
۴. استبرق (۴)	۲۰. ثوب (۲)	۳۷. ذهب (۳)	۵۴. صرف (۱)	۷۱. کود (۲)
۵. الف (۱)	۲۱. جبل (۱)	۳۸. رب (۱)	۵۵. صعق (۱)	۷۲. لبس (۲)
۶. الله (۴)	۲۲. جرى (۱)	۳۹. رعد (۱)	۵۶. صوب (۲)	۷۳. مثنی (۱)
۷. اله (۴)	۲۳. جعل (۲)	۴۰. رفق (۱)	۵۷. ضوء (۱)	۷۴. موت (۲)
۸. انن (۳)	۲۴. جنن (۲)	۴۱. ركم (۱)	۵۸. طمع (۲)	۷۵. موه (۱)
۹. اول (۱)	۲۵. جنی (۱)	۴۲. رؤى (۴)	۵۹. طهر (۱)	۷۶. نزل (۲)
۱۰. اوى (۲)	۲۶. حذر (۱)	۴۳. زجو (۱)	۶۰. ظلم (۲)	۷۷. نشء (۱)
۱۱. ائى (۲)	۲۷. حسن (۱)	۴۴. سحب (۲)	۶۱. عدن (۱)	۷۸. نعم (۱)
۱۲. ابي (۲)	۲۸. حلى (۲)	۴۵. سقى (۱)	۶۲. عقل (۱)	۷۹. نهر (۱)
۱۳. برد (۱)	۲۹. حوط (۱)	۴۶. سمع (۱)	۶۳. علو (۱)	۸۰. ودق (۱)
۱۴. بصر (۴)	۳۰. حيي (۱)	۴۷. سمو (۳)	۶۴. فرش (۱)	۸۱. وكء (۲)
۱۵. بطن (۱)	۳۱. خرج (۱)	۴۸. سندس (۳)	۶۵. فضض (۱)	۸۲. وله (۴)
۱۶. بعد (۱)	۳۲. خضر (۲)	۴۹. سنو (۱)	۶۶. قبل (۱)	
	۳۳. خطف (۱)	۵۰. سور (۲)	۶۷. قدر (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۱۹} أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ
۲. {البقرة - ۲۰} يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
۳. {الرعد - ۱۲} هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ السَّحَابَ الثَّقَالَ
۴. {الكهف - ۳۱} أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يَجْلُونَ فِيهَا مِنْ آسَافِرٍ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا
۵. {النور - ۴۳} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلالِهِ وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ
۶. {الروم - ۲۴} وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
۷. {الدخان - ۵۳} يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ
۸. {الرحمن - ۵۴} مُتَّكِنِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ
۹. {القيامة - ۷} فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ
۱۰. {الإنسان - ۲۱} عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُوا أَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا